

IMF Country Focus

Поля в Дніпропетровській області. Неефективність використання ресурсів, в тому числі сільськогосподарських земель, залишається гальмом для економічного зростання (фото: Роман Харламов)

IMF Country Focus

Україна отримує підтримку МВФ, але реформи мали би пришвидшитися

April 4, 2017

Україна отримує транш у розмірі 1 млрд. доларів США з 17,5 млрд. доларів США фінансової підтримки програми реформ уряду після завершення третього перегляду програми МВФ. У той час як економіка повільно відновлюється після серйозної кризи в 2014-2015 роках, країна ще мусить порвати зі спадщиною, отриманою в результаті слабкого державного управління та непослідовних реформ, для забезпечення стійкого зростання, необхідного для збільшення доходів громадян і поліпшення соціальних умов.

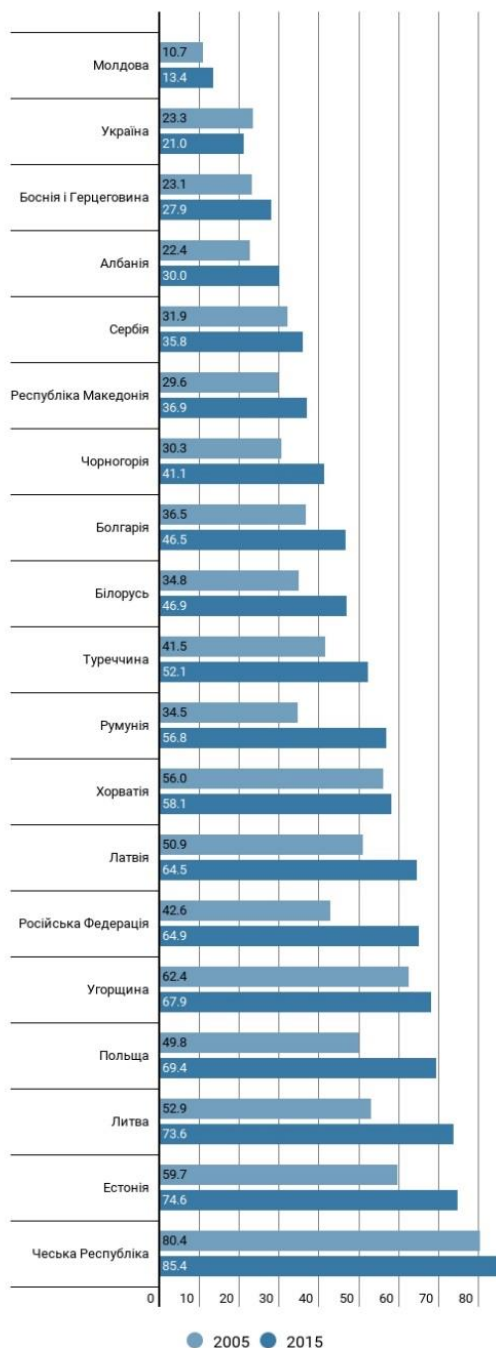
“Економічні та соціальні втрати від кризи були високими”, - сказав голова місії МВФ до України Рон ван Роден. “Уряд впровадив важливі реформи за дуже складних умов, але він повинен зробити набагато більше, щоб відновити втрачені позиції, щоб привести доходи громадян до рівня сусідніх держав для поліпшення соціальних умов, а також для створення сучасної ринкової економіки»

У доповіді експертів МВФ наголошується, що темпи структурних та управлінських реформ повинні прискоритися. “Без цього важко уявити, що країна досягне сильного економічного зростання, яке так необхідне. Уряд повинен працювати над створенням широкої суспільної підтримки цих важливих реформ”, - сказав Рон ван Роден.

Україна все ще далеко позаду

Періодичні кризи протягом останніх 25 років, що частково мали місце в результаті неповного переходу України до ринкової економіки, нестабільні ціни на сировину для деяких з основних експортних галузей країни і недавній конфлікт на сході тримають доходи українців на рівні всього 20 відсотків від середнього значення по ЄС.

(ВВП на душу населення, по відношенню до середнього значення Європейського Союзу, ЄС = 100)

Джерело: Показники світового розвитку і розрахунки експертів МВФ.

Найгірше позаду ...

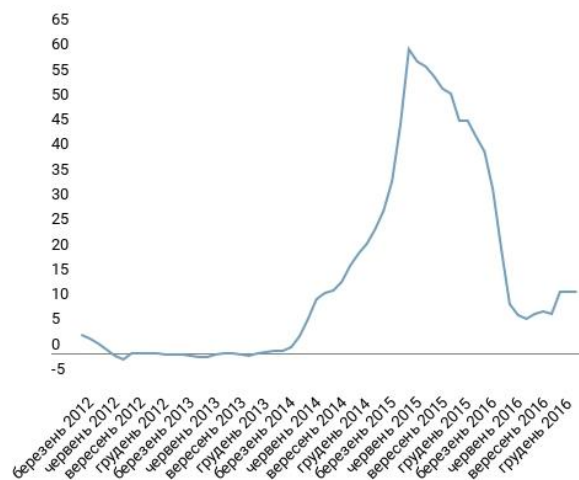
Незалежний центральний банк успішно знизив інфляцію з пікового значення у 60 відсотків і дозволив національній валюті коливатися відповідно до ринкових факторів. Тим часом уряд зробив великі кроки для зменшення економічної вразливості країни і впровадив низку важливих структурних заходів:

- економічне зростання почало відновлюватися на тлі зниження фіскального дефіциту;
- комунальні субсидії домогосподарствам, як і ціни на газ були значно збільшені з метою обмеження впливу підвищення тарифів на найвразливіші верстви населення і усунення можливостей для вчинення корупційних дій;
- почалося очищення банківської системи, в тому числі націоналізація найбільшого, але неплатоспроможного банку, для забезпечення суспільної довіри до банківського сектору і створення кращих умов для відновлення банками впливу на економічне зростання; і
- були створені нові інститути по боротьбі з корупцією, і збільшилася прозорість після введення зобов'язання для високопосадовців розкривати свої статки.

Інфляція під контролем

Національному банку України вдалося знизити інфляцію, незважаючи на девальвацію національної валюти і підвищення цін на енергоносії.

(Інфляція, у порівнянні до відповідного періоду попереднього року, відсоткова зміна)

Джерела: Уряд України та розрахунки експертів МВФ.

... але реформи необхідно прискорити

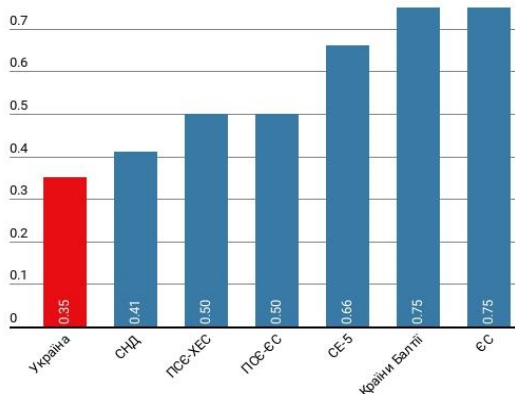
Для прискорення економічного зростання, яке б дозволило Україні відновитися, уряд повинен працювати над вирішенням таких завдань:

- неефективні державні підприємства, як і раніше, складають значну частину економіки, пригнічуючи зростання і обтяжуючи державні фінанси;
- ринок земель сільськогосподарського призначення залишається нерозвиненим через мораторій на продаж землі, обмежуючи розширення цього ключового сектора і залишаючи сільське населення бідним;
- зі збільшенням середнього віку населення і щедрими варіантами раннього виходу на пенсію створюється ситуація, за якої замало працівників мають фінансувати завелику кількість пенсіонерів, що ставить під загрозу стабільність пенсійної системи і не дозволяє підвищувати пенсії;
- слабка судова система, корупція, що, як і раніше, процвітає, сильна залежність від олігархів і надмірне регулювання відлякують іноземні інвестиції.

Державне управління залишається на дуже слабкому рівні

Україні досі не вистачає сильних інститутів і твердої прихильності до верховенства права, необхідних для залучення значних інвестицій.

2015

Примітки: розраховано як середнє з шести показників з бази даних державного управління Світового банку: верховенство права, політична стабільність і відсутність насильства, боротьба з корупцією, ефективність державного управління, якість регулювання, та право голосу і підзвітність.

СНД: Співдружність Незалежних Держав, ПСЄ-ХЕС: Країни Південно-східної Європи, що не входять до Європейського Союзу (ЄС), ПСЄ-ЄС: Країни Південно-східної Європи, що входять до Європейського Союзу, СЕ-5: Чехія, Угорщина, Польща, Словаччина і Словенія.

Джерело: Показники державного управління Світового банку.

Тому МВФ закликає до проведення: (а) реформованої і прозорої приватизації державних підприємств; (б) сільськогосподарської реформи і скасування мораторію на продаж землі; (в) комплексної пенсійної реформи, в тому числі шляхом збільшення ефективного пенсійного віку для забезпечення життєздатності пенсійної системи України і адекватних пенсій у майбутньому; і (г) посилення боротьби з корупцією для досягнення конкретних результатів.

Довідково

Відносно слабкі економічні показники України є результатом неповного переходу до ринкової економіки після розпаду Радянського Союзу і незадовільного ділового клімату. Крім того, базові макроекономічні проблеми, політичні потрясіння і військовий конфлікт на сході призвели до серйозної економічної і фінансової кризи в 2014-2015 роках зі скороченням випуску майже на одну чверть за дванадцять місяців. У квітні 2014 року МВФ схвалив дворічну програму, що в березні 2015 року була трансформована в чотирирічну, з кредитною лінією на загальну суму 17,5 млрд. доларів США для допомоги Україні у поверненні на стійкий і всеохоплюючий шлях зростання. Уряд України, зі свого боку, взяв зобов'язання вжити жорстких заходів щодо стабілізації економіки, але прогрес впровадження структурних реформ був неоднозначний. Наразі комплексна перевірка економічного самопочуття, проведена МВФ, є першою з 2013 року.

Основні економічні показники України

	2014	2015	2016	2017	2018
Зростання ВВП (відсоткова зміна)	-6.6	-9.8	2.3	2.0	3.2
Інфляція	24.9	43.3	12.4	10.0	7.0
Державний борг (у відсотках ВВП)	70.3	79.7	81.2	89.8	85.3
Баланс рахунку поточних операцій (у відсотках ВВП)	-4.2	-0.3	-3.6	-3.7	-3.0
